

УДК 687.016:7.012:504.06

БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ОДЯГ ЯК НАПРЯМ ЕКООРІЄНТОВАНОГО СУЧАСНОГО ФЕШН-ДИЗАЙНУ

ЯЦЕНКО Марина¹, ПАШКЕВИЧ Калина¹, АРТЕМЕНКО Тетяна²,
МУСІЄНКО Олександра¹

¹Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна

²Аналітично-дослідна випробувальна лабораторія «Текстиль-ТЕСТ»

yacenko.mv@knuutd.edu.ua, a.tanno4ka@gmail.com, smusitchka@gmail.com

У роботі проаналізовано проблему надмірного виробництва одягу в умовах швидкого розвитку напрямку *fast fashion* та його впливу на екологію. Розглянуто розповсюджені сучасні підходи до екологічно орієнтованого виготовлення одягу, зокрема використання перероблених та натуральних матеріалів, впровадження апсайклінгу та практик *slow fashion*. Особливу увагу приділено менш розповсюджені, але перспективному напрямку – виготовленню багатофункціонального модульного одягу. Такий підхід передбачає не лише використання екологічних матеріалів, а й проектування виробів із окремих елементів, які можуть трансформуватися та комбінуватися різними способами, що дозволяє розширити варіативність використання одного виробу та зменшити потребу у надмірному споживанні одягу.

Ключові слова: багатофункціональний одяг, модульне проектування, *sustainable fashion*, апсайклінг, екоорієнтований фешн-дизайн

ВСТУП

Сучасний ринок моди характеризується великою різноманітністю одягу та швидким оновленням трендів і асортименту, що напряму пов'язано з розвитком напрямку *fast fashion*. Бренди регулярно випускають нові колекції, стимулюючи постійне споживання та швидку заміну речей. Така технологія призводить до зростання обсягів текстильних відходів, надмірного використання природних ресурсів і посилення негативного впливу модної індустрії на довкілля. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває пошук нових методик виготовлення одягу, спрямованих на підвищення їх функціональності, довговічності та можливості повторного використання. Одним із перспективних напрямів розвитку сучасного фешн-дизайну є створення багатофункціонального одягу, який дозволяє розширити можливості використання одного виробу та зменшити потребу у виробництві великої кількості речей.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є дослідження потенціалу багатофункціонального одягу як одного з перспективних напрямів розвитку сучасного екоорієнтованого фешн-дизайну.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Сучасні дослідження у сфері моди дедалі частіше зосереджуються на пошуку підходів, які дозволяють зменшити негативний вплив текстильної індустрії на довкілля. У межах концепції sustainable fashion увага приділяється не лише використанню екологічних матеріалів, а й переосмисленню принципів проектування одягу. Одним із таких підходів є створення виробів, які можуть використовуватися більш тривалий час і виконувати декілька функцій, що сприяє більш відповідальному ставленню до споживання одягу [1–3].

У цьому контексті особливого значення набуває багатофункціональний одяг, який можна розглядати як один із напрямів екоорієнтованого сучасного fashion-дизайну. Його особливістю є можливість змінювати форму, функцію або спосіб використання виробу. Завдяки цьому один предмет гардероба може формувати декілька різних образів або виконувати різні функції залежно від потреб користувача. Такий підхід дозволяє зменшити потребу у великій кількості речей і сприяє більш раціональному використанню матеріальних ресурсів. Аналіз сучасних дизайнерських практик дозволяє виділити кілька основних способів реалізації багатофункціональності в одязі. Насамперед це трансформований одяг, у якому змінюється конструкція або силует виробу. Подібні зміни можуть досягатися завдяки знімним деталям, змінній довжині, додатковим елементам або можливості носити виріб різними способами. Іншим поширеним підходом є модульний одяг, який складається з окремих елементів або частин, що можуть комбінуватися між собою, утворюючи нові варіанти виробу. Також у сучасному дизайні використовують багат шарові конструкції, які дозволяють змінювати функціональність одягу залежно від ситуації використання.

Важливим елементом екоорієнтованого дизайну також є застосування принципів повторного використання матеріалів, зокрема апсайклінгу. Цей підхід передбачає творче переосмислення існуючих речей або текстильних матеріалів для створення нових дизайнерських виробів. Апсайклінг дозволяє зменшити кількість текстильних відходів і водночас формує нову естетику сучасного одягу, де важливу роль відіграють індивідуальність виробу та його історія [4]. Прикладом успішної реалізації подібних принципів у сучасному дизайні є український бренд «KSENIASCHNAIDER», заснований дизайнерами Ксенією та Антоном Шнайдерами. У своїх колекціях бренд активно використовує техніку апсайклінгу, зокрема, працює з переробленим денімом. Однією з найвідоміших моделей бренду стали джинси Demi-Denims, у яких поєднуються елементи різних типів джинсів, що створює новий силует і демонструє можливості сучасного дизайну щодо комбінування та трансформації одягу [5].

Таким чином, аналіз сучасних досліджень і дизайнерських практик показує, що багатофункціональний одяг стає важливим напрямом розвитку екоорієнтованого fashion-дизайну. Поєднання трансформації, модульності та повторного використання матеріалів дозволяє створювати більш адаптивні та універсальні вироби, які відповідають сучасним екологічним викликам і сприяють формуванню більш усвідомленого підходу до споживання одягу.

ВИСНОВКИ

Проведений аналіз сучасних досліджень і практик fashion-індустрії дозволяє зробити висновок, що одним із перспективних напрямів екоорієнтованого сучасного дизайну одягу є розвиток багатофункціональних виробів. Такий підхід передбачає переосмислення принципів проектування одягу та спрямований на підвищення його функціональності, адаптивності та тривалості використання. Встановлено, що реалізація багатофункціональності може здійснюватися через трансформацію виробів, використання модульних елементів, комбінування деталей та застосування принципів апсайклінгу.

Аналіз сучасних дизайнерських практик, зокрема діяльності бренду «KSENIASCHNAIDER», демонструє актуальність подібних підходів у сучасному fashion-дизайні та підтверджує їхній потенціал у формуванні більш відповідального ставлення до виробництва та споживання одягу. Отже, багатофункціональний одяг можна розглядати як важливий напрям екоорієнтованого сучасного fashion-дизайну, що поєднує екологічну відповідальність, функціональність і сучасну естетику.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вплив швидкої моди на екологію та цінність сприйняття одягу. URL: <https://dubhumans.com/vplyv-shvydkoi-mody-na-ekolohiiu-ta-tsinnist-spryiniattia-odiahu/>
2. Ціна моди: екологічна проблема XXI століття. URL: <https://capslook.ua/czina-mody-ekologichna-problema-hhi-stolittya/>
3. Sustainable fashion: що це за тренд та як він впливає на життєдіяльність. URL: <https://tk.ua/ua/articles/sustainable-fashion-shho-cze-za-trend-ta-yak-vin-vplivaye-na-zhittyedyalnist.html>
4. Ukrainian Fashion Week. Action: Sustainable Fashion. Vogue Ukraine. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/brend/ukrainian-fashion-week-specialnyy-proekt-action-sustainable-fashion-41216.html>
5. Ksenia Schnaider. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Ksenia_Schnaider

YATSENKO M., PASHKEVYCH K., ARTEMENKO T., MUSIIENKO O.

MULTIFUNCTIONAL CLOTHING AS A TREND IN ECO-FRIENDLY CONTEMPORARY FASHION DESIGN

This paper analyzes the problem of excessive clothing production amid the rapid growth of the fast-fashion industry and its environmental impact. It examines common contemporary approaches to eco-friendly clothing production, including the use of recycled and natural materials, upcycling, and slow fashion practices. Particular attention is given to a less common but promising trend: the production of multifunctional modular clothing. This approach involves not only the use of eco-friendly materials but also the design of garments from separate elements that can be transformed and combined in various ways, thereby expanding the versatility of a single garment and reducing the need for excessive clothing consumption.

Key words: multifunctional clothing, modular design, sustainable fashion, upcycling, eco-friendly fashion design.